

fælde, hvor Kongen kan optræde, at sige: Han kan ikke gøre noget, der er i Strid med Grundloven. Ellers vilde man jo meget let kunne sige, at i paatrængende Tilfælde kan Kongen godt udstede en Lov, der er i Strid med Grundloven. Denne Anskuelse synes jeg altsaa ikke er afgørende. Vor Argumentation er den, at naar Domstolene kan afgøre de foreløbige Loves Gyldighed, maa de ogsaa kunne afgøre de almindelige Loves. Det viser selvfølgelig heller ikke noget, for der kan være mere Grund til, at de maa afgøre Gyldigheden af foreløbige end af almindelige Love.

Saa er der Grundlovens § 72, som Ministeren lægger særlig Vægt paa, og som der for Resten ogsaa fra alle Sider — og med Rette — lægges Vægt paa. Der staar i Grundlovens § 72: Domstolene kan skønne over Øvrighedsmyndighedens Grænser. Man siger saa: Domstolene kan skønne over Øvrighedens Grænser, men de kan altsaa ikke skønne over Lovgivningsmagtens. Man slutter, hvad vi Jurister kalder modsætningsvis, at naar det udtrykkeligt fastslaas, at Domstolene kan skønne over Øvrighedens Grænser, ligger deri, at de ikke kan skønne over Lovgivningsmagtens. Den Slutning er ikke rigtig. Paa den grundlovgivende Forsamling var man klar over, at hvis man vilde have en Regel om, at Domstolene skulde kunne skønne over Øvrighedsmyndighedens Grænser, maatte det positivt udtales i Grundloven, for vi havde den Gang, i Forordningen af 28. August 1795, en Regel, som sagde, at Domstolene ikke kan tilsidesætte Øvrighedsmyndigheden, hvis den gør noget, den ikke maa; man maa klage til Kongen, og kun hvis han tillader det, kan der nedsættes en Kommission. Der havde vi altsaa en udtrykkelig Bestemmelse om, at Domstolene ikke kunde skønne over Øvrighedens Grænser. Vilde man derfor paa dette Omraade over til det modsatte, maatte det udtrykkeligt udtales. Det behøvede man derimod ikke, hvad Lovgivningsmagten angaar, for man havde ingen udtrykkelig Bestemmelse om, at Domstolene ikke kunde skønne over Lovgivningsmagtens Grænser. Derfor var en positiv Bestemmelse nødvendig, hvad angik Øvrighedens, men ikke hvad angik Lovgivningsmagtens Grænser.

Ministeren kom derpaa ind paa det,

som for os er Hovedargumentet, nemlig Spørgsmaalet om Grundlovens § 95. Der staar i § 95, at Love, der er i Strid med Grundloven, skal gives paa en særlig Maade: først skal de vedtages af Rigsdagen, saa skal der finde en Opløsning Sted, der skal være Folkeafstemning, og de skal vedtages igen af den nye Rigsdag. Med andre Ord, det er en helt ny Forsamling, der giver Grundlove, en helt anden Forsamling end den, der giver de almindelige Love, og naar den Myndighed, der giver Grundlove, er en helt anden end den, der giver de almindelige Love, er det ogsaa rimeligt at sige: Men hvad Mening vilde der være i dette, hvis Domstolene kunde sige: I behøver ikke at bruge denne Fremgangsmaade, beslutter I jer til at bruge en anden, er det lovligt? Det vilde med andre Ord sige, at § 95 ikke har nogen som helst Betydning.

Ministeren førte det Argument i Marken: Jo, det har Betydning med Hensyn til Ministeransvarligheden. Men det er ikke rigtigt, thi der er jo dertil at sige, at den siddende Rigsdag, som har været med til det, selvfølgelig ikke vil anlægge Sag, og hvis en efterfølgende anlægger Sag, vil enhver Domstol friinde den Minister, som har taget fejl, naar hele Rigsdagen har taget fejl sammen med ham. Man vil da sige: Der foreligger saadanne undskyldende Momenter for, at han har taget fejl, at man ikke kan dømme. Altsaa, den siddende Rigsdag vil ikke anlægge Sag, og hvis en efterfølgende Rigsdag gør det, vil Domstolene selvfølgelig sige: Ja, naar hele det danske Folks Repræsentanter kunde tage fejl, hvorfor skulde saa Ministeren ikke ogsaa kunne gøre det? Den højtærede Minister og jeg maa jo indrømme, at ogsaa Justitsministre kan tage fejl — det gælder baade forhenværende og den nuværende. Jeg mener derfor, det er en logisk Konsekvens af § 95, at Afgørelse maa kunne træffes af Domstolene.

Nu siger den højtærede Minister — og det samme var det ærede Medlem Hr. Zahle inde paa —: Ja, men Konsekvenserne er frygtelige, Demokratiet kan ikke gaa frem; de, der holder paa den modsatte Opfattelse, er Bagstrævets Repræsentanter, sagde det ærede Medlem Hr. Zahle, Lovgivningsmagten vilde blive hemmet i sin Handlefrihed, hvis Højesteret saadan kunde tilside-